

Ἀπλῆ Κατήχησις μέσα ἀπὸ τὴν πείρα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας

Ὁ σταυρὸς σου
καὶ ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ

14

ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΕΝΕΚΑ
Πρὸς Οἰκοδομὴν καὶ Παραμυθίαν
Σεπτέμβριος 2016

Ὁ γὰρ ζυγός μου χρεστός
καὶ τὸ φορτίον μου ἑλαφρόν ἐστιν

Ὁ σταυρός σου καὶ ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ *

Ἁγίου Ἰγνατίου Μπριαντσανίνοφ

Ὁ Κύριος εἶπε στοὺς Μαθητάς Του:

«**Εἴ** τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι» (Ματθ. ις' 24).

• «**Ὅ**ποιος θέλει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ, ἄς ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτό του, ἄς σηκώσῃ τὸν σταυρό του καὶ ἄς μὲ ἀκολουθῇ».

Τί σημαίνει «τὸν σταυρὸν αὐτοῦ»; **Γιατί** αὐτὸς ὁ «σταυρός του», δηλαδή ὁ προσωπικὸς σταυρὸς τοῦ κάθε ἀνθρώπου, ὀνομάζεται συνάμα καὶ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ;

«**Ὁ** σταυρός του» γιὰ κάθε ἄνθρωπο εἶναι οἱ θλίψεις καὶ οἱ ὀδύνες τῆς ἐπιγείου ζωῆς, θλίψεις καὶ ὀδύνες ἰδικές του.

«**Ὁ** σταυρός του» γιὰ κάθε ἄνθρωπο εἶναι ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία καὶ οἱ ἄλλες εὐσεβεῖς ἀσκήσεις, μὲ τὶς ὁποῖες ταπεινώνεται ἡ σὰρκα καὶ ὑποτάσσεται στὸ πνεῦμα. **Εἶναι** καὶ αὐτὲς ἰδικές του, καθὼς πρέπει νὰ ἀναλογοῦν στὶς δυνάμεις τοῦ καθενός.

«Ὁ σταυρός του» γιὰ κάθε ἄνθρωπο εἶναι οἱ ἁμαρτωλὲς ἀδυναμίες καὶ τὰ πάθη, ἰδικὰ του ἐπίσης. **Μ**ὲ ὠρισμένα ἀπὸ αὐτὰ γεννιέται, ἐνῶ ἄλλα τὰ ἀποκτᾶ στὴν πορεία τῆς ἐπιγείου ζωῆς του.

* * *

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ Διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ (βλ. Ψαλμ. ρη΄ 38, 120).

Μάταιος καὶ ἀτελέσφορος, ὅσο βαρὺς καὶ ἂν εἶναι, ὁ σταυρὸς, τὸν ὁποῖον σηκώνουμε, ἀκολουθοῦντες τὸν Χριστό, ἂν δὲν μεταβληθῆ σὲ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ.

«Ὁ σταυρός του» γιὰ τὸν μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ γίνεται Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. **Δ**ιότι, ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν ἀκλόνητη πεποίθησι, ὅτι Ἐκεῖνος πάντοτε ἀγρυπνεῖ γιὰ αὐτόν· ὅτι Ἐκεῖνος παραχωρεῖ ὅλες τὶς θλίψεις, ὡς ἀπαραίτητο καὶ ἀναπόφευκτο ὄρο τῆς χριστιανικῆς ιδιότητος· ὅτι καμμία θλίψις δὲν θὰ ἐπλησίαζε αὐτόν, ἂν δὲν τὴν ἐπέτρεπε ὁ Χριστός· καὶ ὅτι μὲ αὐτὲς μιμείται καὶ οἰκειώνεται τὸν Χριστό, γίνεται μέτοχος τῶν παθημάτων Του στὴν γῆ, γιὰ νὰ γίνῃ μέτοχος καὶ τῆς δόξης Του στὸν οὐρανὸ (Πρβλ. Ρωμ. η΄ 17).

«Ὁ σταυρός του» γιὰ τὸν μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ γίνεται Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. **Δ**ιότι, ὁ ἀληθινὸς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ μοναδικὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς του ἔχει τὴν ἐκπλήρωσι τῶν Ἐντολῶν Ἐκείνου. **Ο**ἱ πανάγιες Ἐντολὲς τοῦ Χριστοῦ γίνονται γιὰ τὸν μαθητὴ Του σταυρός, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου σταυρῶναι διαρκῶς τὸν παλαιὸ ἁμαρτωλὸ ἑαυτοῦ «σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις» (Γαλ. ε΄ 24).

* * *

Ἔτσι, γίνεται φανερό, ὅτι γιὰ νὰ σηκώσῃ κανεὶς τὸν σταυρὸ του καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστό, πρέπει νὰ ἀπαρνηθῆ τὸν ἑαυτοῦ, νὰ ἀπαρνηθῆ αὐτὸν μέχρι καὶ τὸν ἀφανισμὸ τῆς ψυχῆς του!

Ναί, διότι τόσο βαθειά, τόσο πληθωρικὰ διεπότισε ἡ ἁμαρτία τὴν ἐφθαρμένη φύσι μας, ὥστε ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν

διστάζει νὰ ὀνομάσῃ τὴν ἁμαρτία *ψυχὴ τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου.*

Γιὰ νὰ σηκώσῃς τὸν σταυρόν σου, πρέπει **πρῶτον**, νὰ ἀρνηθῆς στὸ σῶμα τὴν ἱκανοποίησι τῶν ἰδιοτρόπων ἐπιθυμιῶν του, προσφέρων εἰς αὐτὸ μόνο τὰ ἀπαραιτήτα γιὰ τὴν συντήρησί του· **δεύτερον**, νὰ παραδεχθῆς, ὅτι τὸ δίκαιό σου εἶναι ἢ χειρότερη ἀδικία καὶ ἢ λογικὴ σου τέλειος παραλογισμὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· καὶ **τρίτον**, νὰ παραδοθῆς στὸν Κύριο μὲ ἀκλόνητη πίστι καὶ νὰ ἐπιδοθῆς στὴν ἐπιμελῆ μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου, ἀρνούμενος τὸ θέλημά σου.

Ὁποιος κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἀπαρνεῖται τὸν ἑαυτόν του, εἶναι εἰς θέσιν νὰ σηκώσῃ τὸν σταυρόν του.

Μὲ πνεῦμα ὑποταγῆς στὸν Θεὸ καὶ μὲ τὴν ἐπίκλησι τῆς βοηθείας Του, ἢ ὅποια ἔρχεται νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀδυναμία του, βλέπει ἄφοβα καὶ ἀτάραχα τὴν θλίψι νὰ τὸν πλησιάσῃ καὶ ἐτοιμάζεται μεγαλόψυχα νὰ τὴν ὑπομείνῃ. **Ἐ**λπίζει, ὅτι μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ θὰ γίνῃ μέτοχος τῶν Παθημάτων τοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ φτάσῃ στὴν Ὁμολογία Του, Ὁμολογία μυστικῆ, μὲ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά, ἀλλὰ καὶ φανερῆ, μὲ τὶς πράξεις καὶ ὀλόκληρη τὴν ζωή.

* * *

Ὅσο ὁ σταυρὸς παραμένει μόνον ἰδικὸς μας, εἶναι πολὺ βαρὺς. **Ὅ**ταν μεταβληθῇ σὲ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, γίνεται ἐξαιρετικὰ ἐλαφρὸς. **«Ὁ** γὰρ ζυγὸς μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν ἐστίν», εἶπε ὁ Κύριος (Ματθ. ια' 30).

Ὁ σταυρὸς τοποθετεῖται στοὺς ὤμους τοῦ μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ, ὅταν αὐτὸς ἀναγνωρίσῃ ὅτι εἶναι ἄξιος τῶν θλίψεων, τὶς ὁποῖες τοῦ ἔστειλε ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

Ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ σηκώνει ὀρθὰ τὸν σταυρόν του, ὅταν παραδέχεται ὅτι αὐτὲς ἀκριβῶς οἱ θλίψεις, καὶ ὄχι ἄλλες, εἶναι ἀπαραίτητες γιὰ τὴν μεταμόρφωσί του, τὴν ὁμοίωσί του μὲ τὸν Χριστὸ καὶ τὴν σωτηρία του.

Η καρτερική ἄρσις τοῦ σταυροῦ σου εἶναι ἡ καθαρὰ θέασις καὶ ἐπίγνωσις τῆς ἀμαρτωλότητός σου. **Σ**τὴν ἐπίγνωσι αὐτὴ δὲν ὑπάρχει αὐταπάτη. **Τ**οῦναντίον, ἂν ὁμολογήῃς ὅτι εἶσαι ἀμαρτωλός, ἀλλὰ γογγύζῃς γιὰ τὸν σταυρόν σου, ἀποδεικνύεις ὅτι ἔχεις ἐπιφανειακὴ γνῶσι τῆς ἀμαρτωλότητός σου καὶ εὐρίσκεσαι σὲ κατὰστασι αὐταπάτης.

Η καρτερικὴ ἄρσις τοῦ σταυροῦ σου εἶναι ἡ πραγματικὴ μετάνοια.

* * *

Ἐσὺ, ὁ καρφωμένος στὸν σταυρό! **Ὁ**μολόγησε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, ὅτι οἱ ἀποφάσεις Του εἶναι ἀλάθητες. **Κ**ατηγόρησε τὸν ἑαυτόν σου, δικαίωσε τὴν κρίσι τοῦ Θεοῦ, καὶ θὰ λάβῃς τὴν ἄφεσι τῶν ἀμαρτιῶν σου.

Ἐσὺ, ὁ καρφωμένος στὸν σταυρό! **Γ**νώρισε τὸν Χριστό, καὶ θὰ ἀνοιχθοῦν γιὰ σένα οἱ πύλες τοῦ Παραδείσου.

Ἀπὸ τὸν σταυρό σου, δόξασε τὸν Κύριο, καὶ ἀποδίωξε ὡς ἄνομο καὶ βλάσφημο κάθε λογισμὸ παραπόνου καὶ γογγυσμοῦ.

Ἀπὸ τὸν σταυρό σου, εὐχαρίστησε τὸν Κύριο γιὰ τὸ ἀνεκτίμητο αὐτὸ δῶρο Του· δηλαδή, γιὰ τὴν δυνατότητα, τὴν ὁποῖαν σοῦ δίνει νὰ Τὸν μιμηθῇς μὲ τὶς ὁδύνες σου.

Ἀπὸ τὸν σταυρό, νὰ θεολογήῃς· διότι ὁ σταυρὸς εἶναι τὸ μοναδικὸ ἀληθινὸ σχολεῖο καὶ θησαυροφυλάκιο, καὶ ὁ ὑψιστος θρόνος τῆς αὐθεντικῆς θεολογίας. **Χ**ωρὶς σταυρὸ δὲν ὑπάρχει ζωντανὴ γνῶσις τοῦ Θεοῦ.

«Μὴ ζῆτει τὴν τελειότητα [τοῦ νόμου τῆς ἐλευθερίας (δηλ. τοῦ Εὐαγγελίου)] ἐν ἀρεταῖς ἀνθρωπίναις· τέλειος γὰρ ἐν αὐταῖς οὐχ εὐρίσκεται· ἡ γὰρ τελειότης αὐτοῦ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ ἐγκέκρυπται» (Ὁσίου Μάρκου τοῦ Ἀσκητοῦ, *Περὶ νόμου πνευματικοῦ κεφάλαια Σ', λα*).

Ὁ σταυρὸς του μεταβάλλεται σὲ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ,

ὅταν ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ σηκώνῃ αὐτὸν
μὲ εἰλικρινῆ συναίσθησι τῆς ἀμαρτωλότη-
τός του, ἡ ὁποία χρειάζεται παιδεῦσι,
εὐχαριστῶν καὶ δοξολογῶν τὸν Κύριο.
Ἄπὸ τὴν εὐχαριστία καὶ τὴν δοξολογία
ἔρχεται ἡ πνευματικὴ παρηγορία στὸν
πάσχοντα. **Ἡ** εὐχαριστία καὶ ἡ δοξολογία
γίνονται πλούσιες πηγές ἀσυλλήπτου καὶ
ἀφθάρτου χαρᾶς, ἡ ὁποία ἀναπηδᾷ εὐεργετικὰ μέσα στὴν
καρδιά, ξεχύνεται στὴν ψυχὴ καὶ ἀπλώνεται στὸ σῶμα.

* * *

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ φαίνεται στοὺς σαρκικοὺς ἀν-
θρώπους ἀσήκωτος (ἀβάστακτος). **Γ**ιὰ τὸν μαθητὴ καὶ ἀκό-
λουθο τοῦ Χριστοῦ ὅμως, εἶναι ὁδὸς ἀνεκφράστου πνευ-
ματικῆς εὐφροσύνης. **Τ**όσο μεγάλη εἶναι αὐτὴ ἡ εὐφροσύνη,
ὥστε ἐξουδετερώνει ἐντελῶς τὴν θλίψι, ὥστε ὁ ἀκόλουθος
τοῦ Χριστοῦ, μέσα στὰ χειρότερα βάσανα, αἰσθάνεται μό-
νον εὐφροσύνη.

(Βλ. Μαρτύριο τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου, 13ῃ Δεκεμβρίου, καὶ τὴν Προ-
σευχὴ του στὴν Ἀκολουθία τοῦ Μεσονυκτικοῦ τοῦ Σαββάτου).

Ἡ νεαρὰ Μαύρα εἶπε στὸν σύζυγό της Τιμόθεο, ὅταν
ἐκεῖνος, ὑπομένων μὲ καρτερίᾳ φοβερὰ βασανιστήρια γιὰ
τὴν πίστι του στὸν Χριστό, προσκαλοῦσε αὐτὴν στὸ μαρ-
τύριο: **«Φοβᾶμαι, ἀδελφέ μου, μήπως δειλιάσω, ὅταν ἰδῶ τὰ
βασανιστικὰ ὄργανα καὶ τὸν ὠργισμένο ἡγεμόνα· φοβᾶμαι
μήπως λυγίσω, ἐπειδὴ εἶμαι νέα».**

Καὶ ὁ Τιμόθεος τῆς ἀπήντησε: **«Νὰ στηρίξεις τὴν ἐλπίδα
σου στὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, καὶ τὰ βασανιστήρια
θα γίνουν λάδι, τὸ ὁποῖο θα χυθῇ ἐπὶ τοῦ σώματός σου· θα
γίνουν πνοὴ δροσιᾶς, ἡ ὁποία θα σὲ ἀνακουφίσῃ ἀπὸ τοὺς
πόνους σου».**

(Πρβλ. Μαρτύριο τῶν Ἁγίων Τιμοθέου καὶ Μαύρας, 3ῃ Μαΐου).

* * *

Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα τῶν Ἁγίων ὅλων
τῶν αἰώνων.

Ὁ Σταυρὸς εἶναι ὁ θεραπευτὴς τῶν παθῶν καὶ ὁ ἐξολο-
θευτὴς τῶν δαιμόνων.

Θανατηφόρος εἶναι ὁ σταυρὸς τοὺς γιὰ ὅσους δὲν ἐφρόν-
τισαν νὰ τὸν μεταβάλουν σὲ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ· γιὰ
ὅσους ἀπὸ τὸν σταυρὸ τοὺς γογγύζουν ἐναντίον τῆς θείας
Προνοίας καὶ βλασφημοῦν Αὐτήν· γιὰ ὅσους παραδίδονται
στὴν ἀπελπισία καὶ τὴν ἀπόγνωσι.

Οἱ ἁμαρτωλοί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἐπίγνωσι τῆς ἁμαρ-
τωλότητός τους, ἐπομένως οὔτε καὶ μετάνοια, πεθαίνουν
γιὰ πάντα ἐπάνω στὸν σταυρὸ τοὺς καὶ στεροῦνται, ἀπὸ
ἔλλειψι αὐτογνωσίας καὶ καρτερίας, τὴν ἀληθινὴ ζωὴ, τὴν
ζωὴ μαζὶ μὲ τὸν Θεόν. Οἱ ψυχές τους καταβιάζονται ἀπὸ
τὸν σταυρὸ τῶν θλίψεων μόνο νεκρές, γιὰ νὰ ριφθοῦν στὸν
αἰώνιο τάφο, στὸν Ἄδη τῆς κολάσεως.

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ ἀνυψώνει ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆ τὸν
ἐσταυρωμένο σὲ Αὐτὸν μαθητὴ τοῦ Χριστοῦ. Ὁ μαθητὴς τοῦ
Χριστοῦ, καρφωμένος ἐπάνω στὸν σταυρὸ του καὶ Σταυρὸ
τοῦ Χριστοῦ, ἔχει τὶς σκέψεις του στραμμένες στὰ αἰώνια
καὶ ἄφθαρτα ἀγαθὰ, μὲ τὸν νοῦ καὶ τὴν καρδιά του ζῆ στὸν
οὐρανὸ καὶ θεωρεῖ τὰ μυστήρια τοῦ Πνεύματος ἐν Ἰησοῦ
Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν.

**«Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω
ἐαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκο-
λουθείτω μοι».**

(Ματθ. 16' 24)

Ἀμήν.

Εὐχή τοῦ Ἁγίου Εὐστρατίου

Μεγαλύνων μεγαλύνω Σε, Κύριε, ὅτι ἐπέιδες ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν μου καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθρῶν, ἀλλ' ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχὴν μου.

Καὶ νῦν, Δέσποτα, σκεπασάτω με ἡ χεὶρ Σου καὶ ἔλθοι ἐπ' ἐμὲ τὸ ἔλεός Σου, ὅτι τετάρρακται ἡ ψυχὴ μου καὶ κατώδυνός ἐστιν ἐν τῷ ἐκπορευέσθαι αὐτὴν ἐκ τοῦ ἀθλίου μου καὶ ῥυπαροῦ σώματος τούτου· μή ποτε ἡ πονηρὰ τοῦ ἀντικειμένου βουλή συναντήση καὶ παρεμποδίσῃ αὐτήν, διὰ τὰς ἐν ἀγνοίᾳ καὶ γνώσει ἐν τῷ βίῳ τούτῳ γενομένας μοι ἁμαρτίας.

Ἰλεως γενοῦ μοι, Δέσποτα, καὶ μὴ ιδέτω ἡ ψυχὴ μου τὴν ζοφερὰν καὶ σκοτεινὴν ὄψιν τῶν πονηρῶν δαιμόνων· ἀλλὰ παραλαβέτωσαν αὐτὴν Ἄγγελοί Σου φαιδροὶ καὶ φωτεινοί.

Δὸς δόξαν τῷ Ὄνόματί Σου τῷ ἀγίῳ, καὶ τῇ Σῆ δυνάμει ἀνάγαγέ με εἰς τὸ θεῖόν Σου βῆμα.

Ἐν τῷ κρίνεσθαί με μὴ καταλάβοι με ἡ χεὶρ τοῦ ἄρχοντος τοῦ κόσμου τούτου, εἰς τὸ κατασπάσαι με τὸν ἁμαρτωλὸν εἰς βυθὸν Ἰδοῦ, ἀλλὰ παράστηθί μοι, καὶ γενοῦ μοι σωτῆρ καὶ ἀντιλήπτωρ.

Ελέησον, Κύριε, τὴν ῥυπτωθεῖσαν τοῖς πάθεσι τοῦ βίου ψυχὴν μου, καὶ καθαρὰν αὐτὴν διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως πρόσδεξαι· ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. **Ἀμήν.**

(*) Μετάφρασις ἀπὸ τὸ Ρωσικὸ «Ἀσκητικὲς Ἐμπειρίες», τόμος Α', Ὁμιλία 37. Βλ. http://azbyka.ru/otechnik/Ignatij_Brjanchaninov/tom1_asketicheskie_opyty/37. Ἐπιμέλ. ἡμετ.

➔ Στὴν σειρά «Ἀπλὴ Κατήχησις» ὑπάρχει ἐπίσης τὸ Φυλλάδιο ὑπ' ἀριθμ. 9, «Ὁ Τίμιος Σταυρός, Ἱερὸ Σύμβολο - Θεάματα», σελίδες 12, Σεπτέμβριος 2014.

• Ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων, Ἀφίδνες Ἀττικῆς. • Μὲ τὴν εὐλογία καὶ ἐπιστασία τοῦ ἱ. Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς κ. Κυπριανοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γνησίων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν Ἑλλάδος. • Διανέμεται δωρεάν.